Barəsində tədbirlər görülməli Yüksək Riskli zonalar - fevral 2024

Yüksək riskli zonaların (ölkələrin) əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə (ƏL/TM/KQSYM) rejimində nəzərəçarpacaq strateji çatışmazlıqlar var. FATF yüksək riskli hesab edilən bütün zonalarla bağlı bütün üzvlərinə çağırış edir və onları gücləndirilmiş MÜŞTƏRI UYĞUNLUĞU TƏDBIRLƏRI (Müştərilərin Eyniləşdirilməsi və Verifikasiyası) tədbirləri tətbiq etməyə çağırır. FATF həmçinin ən ağır hallarda beynəlxalq maliyyə sistemini təhlükələrdən qorumaq üçün ölkələri əks tədbirlər görməyə çağırır. Bu zonaların adının verildiyi siyahı "qara siyahı" adlanır.

2020-ci ilin fevral ayından bəri COVID-19 pandemiyası fonunda, FATF İran və KXDR-ilə bağlı ölkələri əks-tədbirlər görməyə çağırışı etdiyini nəzərə alaraq, onlara nəzarət prosesini dayandırıb. İran 2024-cü ilin yanvar ayında fəaliyyət planının statusunda heç bir nəzərəçarpan dəyişiklik olmadığını bildirdi. Silahların yayılmasının maliyyələşdirilməsi risklərinin artdığını nəzərə alaraq, FATF bu yüksək riskli zonalar üzərində əks tədbirlər tətbiq etmək çağırışını təkrarlayır.

FATF-ın üzv ölkələrinə və digər ölkələrə barəsində əks-tədbir görülmə çağırışına məruz qalan ölkələr

Koreya Xalq Demokratik Respublikası (KXDR)

FATF KXDR-in ƏL/TMM rejimindəki mühüm çatışmazlıqları və beynəlxalq maliyyə sisteminin dürüstlüyünə ciddi təhdidləri aradan qaldırmamasına görə narahatlığını bildirir. FATF KXDR-i bu çatışmazlıqları dərhal və əsaslı şəkildə aradan qaldırmağa çağırır. Bundan əlavə, FATF KXDR-in kütləvi qırğın silahlarının (KQS) yayılması və onun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı qeyri-qanuni fəaliyyətinin yaratdığı təhlükə ilə bağlı ciddi narahatlıq keçirir.

FATF öz üzvlərinə etdiyi 25 fevral 2011-ci il çağırışını bir daha təsdiqləyir və bütün zonaları öz maliyyə institutlarına KXDR şirkətləri, maliyyə institutları və onların adından çıxış edənlər də daxil olmaqla, KXDR ilə işgüzar münasibətlərə və əməliyyatlara xüsusi diqqət yetirməyi tövsiyə etməyə çağırır. Gücləndirilmiş yoxlamadan əlavə, FATF həmçinin bütün üzvlərinə çağırış edir və yurisdiksiyaları Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının (BMTTŞ) müvafiq qətnamələrinə uyğun olaraq, effektiv əks tədbirlər görməyə və məqsədyönlü maliyyə sanksiyaları tətbiq etməyə, öz maliyyə sektorlarını KXDR-dən qaynaqlanan (PL/TM/KQSYM) risklərindən qorumağa çağırır. Zonalar KXDR banklarının öz ərazilərində mövcud filiallarını, törəmə və nümayəndəliklərini bağlamaq və BMT TŞ-nin müvafiq qətnamələrində tələb olunduğu hallarda, KXDR bankları ilə müxbir münasibətlərinə xitam vermək üçün lazımi tədbirlər görməlidir.

İran

2016-cı ilin iyununda İran öz strateji nöqsanlarını aradan qaldırmağı öhdəsinə götürdü. İranın fəaliyyət planının müddəti 2018-ci ilin yanvarında başa çatıb. 2020-ci ilin fevralında FATF İranın fəaliyyət planını tamamlamadığını qeyd edib.[2]

2019-cu ilin oktyabrında FATF öz üzvlərinə çağırış edib və bütün ölkələri aşağıdakılara riayət etməyə dəvət edib: İranda yerləşən maliyyə institutlarının filialları və törəmə şirkətləri üzrə nəzarətin artırılmasını tələb etmək; təkmilləşdirilmiş uyğun hesabat mexanizmləri və ya maliyyə əməliyyatları haqqında sistemli hesabat təqdim etmək; və onların İranda yerləşən hər hansı filial və törəmə müəssisələrinə münasibətdə maliyyə qrupları üçün xarici audit tələblərinin artırılmasını tələb etmək.

Hazırda, FATF Standartlarına uyğun olaraq, İranda Palermo və Terrorçuluğun Maliyyələşdirilməsi Konvensiyalarının qüvvəyə minməməsini nəzərə alaraq, FATF əks tədbirlərin dayandırılmasını tamamilə ləğv edir, üzvlərinə çağırış edir və bütün zonaları 19-cu Tövsiyəyə uyğun olaraq effektiv əks tədbirlər görməyə çağırır.

İran Fəaliyyət Planı bütünlüklə tamamlanana qədər FATF-ın Yüksək Riskli zonalar siyahısında qalacaq. İran FATF standartlarına uyğun olaraq Palermo və Terrorçuluğun Maliyyələşdirilməsi Konvensiyalarını ratifikasiya edərsə, FATF növbəti addımlar, o cümlədən əks tədbirlərin dayandırılıb-dayandırılmaması barədə qərar verəcək. İran Fəaliyyət Planında terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə ilə bağlı müəyyən edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün tələb olunan tədbirləri həyata keçirməyincə, FATF İrandan qaynaqlanan terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi riski və bunun beynəlxalq maliyyə sistemi üçün yaratdığı təhlükəni nəzarətdə saxlayacaq.

FATF-ın ölkədən qaynaqlanan risklərə uyğun olaraq, barəsində gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tədbirləri görməyə çağırış etməsinə məruz qalan zonalar

Myanma

2020-ci ilin fevral ayında Myanma strateji nöqsanlarını aradan qaldırmağı öhdəsinə götürdü. Myanmanın fəaliyyət planının müddəti 2021-ci ilin sentyabrında başa çatıb.
2022-ci ilin oktyabr ayında davamlı tərəqqinin olmaması və onun fəaliyyət maddələrinin əksəriyyətinin fəaliyyət planının son tarixindən bir il keçməsinə baxmayaraq hələ də həll edilmədiyini nəzərə alaraq, FATF öz prosedurlarına əsasən əlavə tədbirlərin görülməsinin zəruri olduğuna qərar verdi və FATF öz üzvlərini və digər zonaları Myanmadan yaranan riskə uyğun olaraq gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiq etməyə çağırır.

Gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tədbirlərini tətbiq edərkən ölkələr humanitar yardım, qanuni QHT fəaliyyəti və pul köçürmələri üçün vəsait axınının pozulmamasını təmin etməlidir.
2023-cü ilin oktyabr ayından Myanma risk əsasında müəyyən QMİP sektorlarının monitorinqinə üstünlük vermək üçün addımlar atdı, lakin ümumi irəliləyiş hələ də yavaşdır. Myanma bu çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün öz fəaliyyət planını həyata keçirmək üzərində işləməyə davam etməlidir, o cümlədən: (1) əsas sahələrdə ƏL risklərinin təkmilləşdirilmiş anlayışının nümayiş etdirilməsi; (2) hundi operatorlarının qeydiyyata alındığını və onlara nəzarət etdiyini nümayiş etdirmək; (3) hüquq mühafizə orqanlarının (HMO) araşdırmalarında maliyyə kəşfiyyatından geniş istifadənin nümayiş etdirilməsi və maliyyə monitorinqi orqan; (MMO) tərəfindən əməliyyat təhlilinin və yayımlanmasının artırılması; (4) ƏL-in risklərə uyğun olaraq araşdırılmasını/mühakimə olunmasını təmin etmək; (5) beynəlxalq əməkdaşlıqla transmilli ƏL işlərinin araşdırılmasını nümayiş etdirmək;

(6) cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın, alətlərin və/və ya ekvivalent dəyərli əmlakın dondurulması/müsadirəsi və müsadirəsinin artdığını nümayiş etdirmək; (7) müsadirə olunana qədər götürülmüş malların dəyərini qorumaq üçün müsadirə edilmiş aktivləri idarə etmək; və (8) silahların yayılmasının maliyyələşdirilməsi ilə bağlı məqsədyönlü maliyyə sanksiyalarının effektiv həyata keçirilməsini təmin etmək üçün Tövsiyə 7 ilə bağlı texniki uyğunluq çatışmazlıqlarının aradan qaldırılması

FATF Myanmanı ƏL/TMM çatışmazlıqlarını tam şəkildə aradan qaldırmaq üçün tədbirlər görməyə, o cümlədən ƏL/TMM-nin monitorinqinin və nəzarətinin qanuni maliyyə axınlarının lazımsız təftişini azaltmaq üçün ƏL/TM risklərinin sənədləşdirilmiş və doğru başa düşülməsinə əsaslandığını nümayiş etdirməyə çağırır.

Myanma tam fəaliyyət planı tamamlanana qədər FATF-ın bu qara siyahısında qalacaq.